

Varje kilowattimme räknas

Jag hade tänkt skriva om nya energikrav och vikten av att styra mot hållbara byggnader ur många perspektiv. Sen slogs jag i Almedalen av hur vi mer och oftare talar om att lösa miljöproblem tillsammans. Kommuner och företag, energiföretag och kund, men även konkurrerande företag hittar fler och fler samarbeten som i slutändan både gynnar vår planet och affären. Jag tänkte då skriva om att det positiva att vi tillsammans jobbar vidare trots domedagsprofetior och galna ledare i världen.

Men så nåddes jag häromdagen av den sorgliga nyheten att en klok och mycket inspirerande man, Janne Lemming, lämnat oss för tidigt. Då kom jag att tänka på hur viktiga alla våra eldsjälur är, i synnerhet våra kommunala energi- och klimatrådgivare. Ni som brinner för det ni gör och som också har energi till att peppa de som finns runt omkring er.

Janne ville att alla skulle veta hur mycket 1 kWh är, känna det i sin kropp. På så sätt visade han att det spelar roll att släcka lampor och "Stoppa onödan" (googla gärna på det och inspireras av Berglins kluriga bilder). Genom att ställa frågan "Hur mycket tror ni det skulle kosta att lyfta en Volvo Amazon till Eiffeltornets topp?" och låta åhörarna buda in summor för

dyra lyftkranar och annat som skulle behövas kunde han sedan med en enkel formel förklara att det handlar om 1 kWh som länge har legat runt kronan för hushållen som betalar energiskatt och moms. Han brann också för att låta alla testa träningscykeln som kopplats till 8 glödlampor à 60 W för att konstatera att de flesta bara orkade hålla lamporna lysande i 10 sekunder. Ungefär 2 timmar skulle motsvara 1 kWh. Dessa exempel leder snabbt in på primäre energi och nyttiggjord energi, men det får ni resonera kring med era kollegor.

Jan Lemming blev utsedd till "Årets energirådgivare" och var stolt och glad över det, det vet jag, då diplommet var det första jag la märke till när jag kom in på hans kontor. Kontoret skulle bli mitt och han gav mig hela 3 månaders introduktion när jag skulle ta över hans viktiga tjänst som Energi- och klimatrådgivare, men det ingick också livstids support.

Större delen av sitt liv fick han människor att energieffektivisera och installera smartare energikällor och han slutade inte när han lämnade arbetet för fritiden. Han har hjälpt otaliga bostadsrättsföreningar med gratis tips och råd som sedan lett till konkreta miljöåtgärder och sparade pengar. Han gödslade med beröm

och var heller inte rädd att kritisera om något kunde bli bättre. Han brukade säga att "Tid går fort" när vi sågs och denna sommar sprang den tyvärr extra fort. Jag uppmanar därför alla att lyssna till hans visdomsord så att vi lägger i en högre växel i vårt gemensamma arbete för ett hållbart liv på vår planet. Kom ihåg att varje kilowattimme som vi inte använder är en bil som inte behöver nå Eiffeltornets topp.

Mari-Louise Persson

Styrelseledamot i Energirådgivarna och Energi strateg på Riksbyggen

FOTO: JEANETTE HÄGGLUND